

## AGANTROPOLÓGIA: A.GERGELY ANDRÁS ANTROPOLÓGIÁJA

DOI 10.35402/kek.2025.4.14

A.Gergely András – vagy ahogy sokan ismerik/ismerik: AGA – szívügyének tekintette a *Kultúra és Közösség* folyóiratot, évtizedekig volt szerkesztője, főszerkesztő-helyettese, egészen 2023. áprilisban bekövetkezett haláláig. AGA könyvekkel és könyvek között érezte jól magát. Maga is számos könyv, több mint kétezeröttszáz publikáció szerzője. Emlékére a Magyar Kulturális Antropológiai Társaság 2023. decemberben megjelentette az AGA válogatott írásait tartalmazó, *AGAntropológia* című, online elérhető kötetet, amelyben AGA tanulmányait egy-egy pályatárs sorai vezetik fel.<sup>1</sup>

AGA közel 15 évig volt a Magyar Kulturális Antropológiai Társaság elnöke, majd 2019-től tiszteletbeli elnöke. Elhunytával egy unikális Ember, egy nagyszerű tudós, egy igaz barát hagyott itt minket és kerekedett tova egy nagy doboz könyvvel a csomagtartóján.

AGA szövegek nélkül nehezen értelmezhető, szimbiózisban létezett velük. Mint zsigeri grafománnak, szubsztanciája, létfeltétele volt a szövegekhez való intenzív és konstansan megtermékenyítő viszonyulás.

Sokak alapvető élménye, tapasztalata volt vele kapcsolatban, hogy szinte bármi iránt is érdeklődtek a bölcsész- és társadalomtudományok területén, AGA bizonyára már írt róla – vagy ha nem írt, akkor olvasott, és támogatóan, érdeklődve ajánlott és küldött nekik szakirodalmakat.

Az *AGAntropológia* kötetbe pályatársak válogattak, javasoltak AGA publikációiból: olyan írásokat, amelyek számukra meghatározóak, gondolatébresztőek voltak, és jó szívvel ajánlják másoknak is olvasásra.

A kötetben megjelent írások:

- Faluantropológiáról – másképpen szólva
- Kisvárosi tradíciók és kívülről jött „modernizáció”. Mily harmonikus a história...!
- Hány rétegű az identitás? Árnyalatok és víziók a regionális kutatás alanyai ürügyén
- A térszerveződés szimbolikus üzenetei. Térátélés és politika a kilencvenes évek elején
- Medicina, lélefilozófia, kutatástörténet
- Imaginált városok, láthatatlan teremtmények
- Útmutató a közösség-közel apokalipszisokhoz
- „Koccanások és koccintások”

- Az ember mint nemformális intézmény
- Kutatói beszéd a kutatási elbeszélések között. Kontaktus-példák Ilyés Zoltán szövegeiben
- Autentikus és inautentikus diskurzusok a kortárs magyarországi afrozenében és koncert-platfornon /Zeneantropológiai esettanulmány/
- Hatalom és cselekvés a politikai antropológia nézőpontjából
- Lények és tények, melyek megtámadták Magyarországot. Nemzeti összvédekezés a politikai diskurzusmezőben
- Márkus István és a parasztpolgárosodó Magyarország emlékezete
- Időiség és emberélmény

Valamint olvasható az általa (fő)szerkesztett *„Antropológiai – etnológiai – kultúratudományi kislexikon”* ajánlója, amelyről AGA ezt írta:

„Szeretném, ha a kislexikon teljesebb lenne, ha használhatóságát a folyamatos bővítés és csiszolás apró munkája biztosítaná. Nincs ilyen szöveget magyar nyelven, pedig szükség volna rá... Legyen ez idővel majd a mindannyiunk számára elfogadható első szaklexikon...!

Addig pedig Mindenki szíves közreműködését a szakma (és jövődö kutatói) nevében is köszönöm...!”

A kötet nem vállalkozhatott arra, hogy AGA írásainak tematikus sokszínűségét visszaadja, de talán érzékeltetni tudja érdeklődésének széles spektrumát, szövegeinek egyedi stílusát.

„Végezetül egy sor elnézés, bár sosem láttam, hogy bármin is megsértődöttél volna. Bocs, hogy most egy kis emléket állítunk neked. Te nem tennéd... Bocs, hogy kicsit áradozunk rólad. Te ezt sem tennéd... Bocs, hogy sok írássodat, csak későn fedezzük fel és csak túl későn kezdjük igazán értékelni... Bocs, hogy nem tudtuk tartani veled a tempót és néha úgy érezted, magadra maradtál... Bocs, hogy sírunk-picsogunk, miközben te most is azt mondd hosszú, felhőszakálladat túrva, nagy szemekkel, mosolyogva: »Na ne, gyerekek, figyü, most nem kell ez, ne csináljátok! Hát ez ajándék volt, jó volt, ez a lényeg, nem? Meg hát, amúgy sincs vége, csak most más lesz.«” (idézet a kötet előszavából – Povedák István: Képpen maradsz)

<sup>1</sup> Povedák István – Szász Antónia szerk. 2023 *AGAntropológia: A.Gergely András emlékezete*. MAKAT Könyvek 3. Magyar Kulturális Antropológiai Társaság, Budapest, 236 p. <http://real.mtak.hu/182759>